

операційного компонента – сформованість інтелектуальних і практичних умінь розрізняти виразні властивості природних об'єктів, поступово розширювати коло споглядання і спостереження учнів, удосконалювати мислення, уяву, емпатійні здібності вихованців та їхню спроможність до естетичної оцінки природних об'єктів і явищ, реалізувати наступність у формуванні естетичної чуйності до природи у дітей різних вікових груп; на рівні професійно-особистісного компонента – високий рівень професійності психічних процесів, сформованість професійно важливих особистісних якостей, високий рівень еколого-естетичної культури, спроможність до створення умов для самореалізації у процесі організації еколого-естетичного виховання школярів.

Таким чином, формування ціннісного ставлення до природи як основи низки екологічних компетенцій школярів спроможний забезпечити педагог, у якого сформовані компетенції еколого-естетичного аспекту професійної педагогічної компетентності. Особливості формування відповідних професійних компетенцій можуть виступити перспективою вивчення проблеми.

Список використаних джерел:

1. Нова українська школа: poradnik dla vchytela / za zag. red. N.M. Bibik. Kyiv : TOB «Vydavnychyy dim «Plyady», 2017. 206 s.
2. Печко Л.П. Выразительность эстетики природы и культура личности. Ульяновск : УлГТУ, 2008. 363 с.

INCLUSIVE EDUCATION IMPLEMENTING NEW ASPECTS AND ITS CONNECTION TO HUMAN TYPOLOGIES

Tkachenko O.V., Sokolenko V.M.
(*Poltava, Ukraine*)

Inclusive education acquires new shade of its study at Pedagogy modern development. Literature sources are devoted to its forms and peculiarities in higher, secondary educational establishments, primary schools and kindergartens. If it has concerned only to people with special educational needs (SEN) [5, p.147-157] early for their self-confidence improvement, social adaptation easier and more complete course, modern implementation touches people without special needs as a whole and in Medicine, Psychology, Pedagogy separate branches (engineering, Math, foreign languages, Biology, Physics).

Human typologies taking into account are rather widely-spread in Psychology and Educational sciences.

Scientists propose taking the education applicants' ethnicity and race into consideration in their educational process.

Ethno-gender typological aspect (gender taking into account while speaking about and developing the inclusive education) concerned males and females teachers attitudes' peculiarities to inclusive education, this form distinguishing features in separate countries and educational establishments, its promotion strategies [2, p.119-130], differences in schools and higher educational establishments; working activity stage was influencing on inclusive education but attitude was not one-digit in many research.

Age aspect – children with special physical disorders are studied in inclusive primary schools [6, p.113-122]. And much attention is devoted to specialized assistive technologies and rehabilitation programs [4, p.22-28].

Gender-age aspect found its expression in the scientific researches performed among the college students, for example in the female ones [3, p.13-18]. Female students with low gender identification and low implicit gender stereotyping performed best on the final exam on math as well as female students with high scores on both factors were the least inclined to pursue math-based careers.

The ethno-age typological and the ethno-gender-age aspects were dealing with peers good attitude upbringing among pupils (girls and boys, guys and boys) and the worst tolerance was demonstrated by males in usual educational establishment to exceptional children; the ethno-age one were dealing to secondary and higher educational peculiarities in this topic.

Ethno-gender-age typological aspect: For instance, not one-digit attitude was to Math' teaching to women and there were even stereotypes on the base of it in separate countries: in Sweden [1, p.329-338] while describing the undergraduate female and male students in the universities. Men performed mathematical tasks better than women did when gender was made relevant among the participants than under such conditions when the investigations' participants did not consider their gender as their identity important aspect. The researches performed participants with high in gender identification were unaffected by gender identity relevance. It is worthy to mention that the gender relevance manipulation affected males' performance in more significant extent comparatively to the female one.

Cultural accommodation and good social (in part, psychological and cross-cultural adaptation) are very important for education applicants from different countries. Humanism principle and educating maximal individualization belong to rather important statements of any inclusive education. According to some UNESCO and UN conventions, inclusive education is recommended for educating the foreign applicants, particular for higher education. Some countries follow it. It widens ethno-age typological aspect concerning to inclusive education questions.

Literature list:

1. Eriksson K. Making gender matter: the role of gender-based expectancies and gender identification on women's and men's math performance in Sweden / K. Eriksson, T. Lindholm // *Scand J Psychol.* – 2007 Aug. – Vol.48, N.4. – P.329–338.

2. Habibi H. To Evaluate the Effectiveness of Integrated Inclusive Education Program, the Relationship of Some Factors and to Review its Promotion Strategies / H.Habibi, R.Davoudi // *Journal of Exceptional Children (Research on Exceptional Children).* – 2020. – Vol.19, N.4. – P.119–130.

3. Kiefer A.K. Implicit stereotypes, gender identification, and math-related outcomes: a prospective study of female college students / A.K. Kiefer, D. Sekarquaptewa // *Psychol Sci.* – 2007 Jan. – Vol.18, N.1. – P.13–18.

4. Parkhoon K. Attitude of regular and itinerant teachers towards the inclusion of hearing impairment children / K. Parkhoon, G. Movallali, S. Hassanzadeh, M. Moravej // *Iranian Rehabilitation Journal.* – December 2014. – Vol.12, N.22. – P.22–28.

5. Roshaneh K. Elementary school teachers attitude toward inclusive education / K.Roshaneh, F. Malmir // *Journal of Management and Planning in Educational Systems.* – Spring, Summer 2017. – Vol.10, N.1(18). – P.147–157.

6. Shamsi F. The effect of an awareness program on attitude change of female students towards the sociability and educational situation of their peers with physical disorder in inclusive primary schools / F. Shamsi, N. Adibsereshki, G. Movallali, A. Mahvashe Vernofaderani // Journal of Research in Rehabilitation Sciences. – April-May 2014.-Vol.10, N.1. – P.113–122.

ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ МАКАРЕНКОЗНАВСТВА

Ткаченко А.В., Карабут Ю.А.
(Полтава, Україна)

Наукове вивчення спадщини видатного українського педагога А. С. Макаренка, що отримало назву макаренкознавства, за вісімдесят років свого існування об'єктом уваги обирало різні аспекти його життєвого і творчого шляху. Аналітичні оцінки багатьох питань теоретичних напрацювань Антона Семеновича, глибинний філософсько-освітній, історико-педагогічний і соціально-психологічний контекст його творчості репрезентувала у своїх роботах ціла плеяда вітчизняних і закордонних учених. Їх заслугою стало розкриття інноваційного потенціалу макаренківської концепції виховання, осучаснення досвіду педагога, розробка методології використання його педагогічних ідей у реформуванні освітньої практики другої половини ХХ – початку ХХІ століття.

Як розвинена і авторитетна науково-практична галузь макаренкознавство має свою мету, формулює завдання та виокремлює об'єкт дослідження. У найширшому розумінні **макаренкознавство** можна визначити як *галузь теоретичної і практичної діяльності, спрямованої на вивчення з точки зору внеску в людську культуру, а також актуалізацію в різних сферах життя творчої спадщини видатного українського педагога і письменника Антона Семеновича Макаренка*. Відповідно **предметом** даної науки є *багатогранна макаренківська спадщина у всіх її теоретичних і практичних формах*. Своєю **метою** макаренкознавство вбачає в *теоретичному аналізі, популяризації та пошуці шляхів практичного застосування ідей А. Макаренка*. Багаторівневістю макаренкознавства як специфічної галузі діяльності обумовлена специфіка її завдань, які умовно поділяються на **дослідницькі, просвітницькі та актуалізаційні**:

1. Дослідницькі завдання:

1.1. Дослідження історичних, соціальних і особистісних чинників професійного становлення А. Макаренка, підготовка хроніки його життя і творчості, а також наукової біографії. Об'єкти вивчення: сімейні, релігійні, культурні, педагогічні, етнічні та інші обставини походження А. Макаренка та його розвитку у дитячі роки; зміст і рівень отриманої А. Макаренком формальної освіти, характер відповідних освітніх інституцій, їх історія, місце в освітній системі держави, кадровий та матеріальний потенціал, форми, методи та засоби організації освітнього процесу; зміст і характер неформальної освіти А. Макаренка; історичні, соціальні та психологічні чинники становлення А. Макаренка як професійного педагога, керівника та письменника; процес формування та специфіка ідейно-політичного, національного і релігійного світогляду А. Макаренка, їх вплив на всі аспекти його діяльності; біографії та особистісні характеристики рідних, друзів та співучнів А. Макаренка, характер і особливості їх впливу на його становлення.